

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

8000 Novo mesto

tel.: (07) 373-05-75, fax: (07) 373-05-90

E-pošta: andreja.brence@kgzs-zavodnm.si

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

7. 8. 208

Dozorevanje jabolk in hrušk 2017 na območju Posavja, dolenske in Bele krajine Navodilo 2/2018

Spremenljive vremenske razmere nas ves čas opozarjajo, da nič več ni tako kot je bilo. Že nekaj časa sadjarimo v razmerah izven dolgoletnih povprečij.

Na osnovi meteoroloških podatkov vidimo, da se tekom desetletij povprečna količina padavin v mesecu juliju zmanjšuje. V Novem mestu smo v zadnjem desetletju v povprečju v mesecu juliju namerili 90 mm padavin, v obdobju 1961 - 1990 nazaj pa 120 mm padavin.

Štiridesetletno povprečje kaže, da smo v mesecu juliju in maju na območju Novega mesta beležili negativno vodno bilanco, kar pomeni, da je bila količina izhlapele vode večja od količine padavin.

V letošnjem letu pa smo na območju celotne regije beležili presežek. Padlo je dvakrat več dežja kot je bila količina izhlapele tekočine. Količina padavin za mesec julij je za območje Novega mesta znašala malo več kot 200 mm, izhlapelo pa jo je malo več kot 100 mm; kar z drugimi besedami pomeni, da smo na kvadratni meter površine v letošnjem juliju imeli kar 100 l presežka padavin. (vir: meteo.si – ARSO)

Da preveč vode sadnim rastlinam bolj škodi kot premalo, smo že večkrat poudarjali. Vendar ni bila zgolj skupna mesečna količina padavin problematična, ampak so pogostost padavin, lokalna neurja s točo in vetrom povzročala še večje težave. Na našem območju smo imeli v juliju le 3 dneve brez dežja. Razmere so bile ugodne za razvoj različnih boleznih pri večini sadnih vrst, izvedba varstva pa otežkočena in dostikrat nevarna zaradi mokrih razmer. Z gaženjem mokrih tal smo povzročili še dodatno zastajanje vode v območju korenin in posledično širjenje različnih koreninskih boleznih. Julijske padavine so omogočile dodatno sproščanje hranil v tleh, kar je posledično vzpodbudilo dodatno rast v času, ko je potrebno drevo umiriti. Rastoči poganjki senčijo, tekmujejo s plodovi za hranila in zavirajo razvoj rodnih brstov za naslednje leto.

V nekaterih nasadih smo beležili močnejše odpadanje plodov in ob bujni rasti obstaja večja verjetnost pojava grenke pegavosti. Najboljše varstvo pred grenko pegavostjo je sicer vzpostavitev umirjene rasti in vsakoletni redni pridelek, v pomoč pa je tudi večkratno listno gnojenje s kalcijevimi pripravki. Priporočljivo je, da s kalcijevimi pripravki poškopimo najbolj občutljivejše sorte tudi tik pred obiranjem. Priporočamo, da z uporabo kalcijevih pripravkov počakate do naslednjega tedna, ko so napovedane temperature pod 30 °C.

Na osnovi meritev so pred nami naslednji okvirni obiralni roki:

- **Skupina Gala:** Obarvani plodovi bodo na najtoplejših legah primerni za obiranje za namen hlajenja po 17. avgustu. Enako velja tudi za mlade nasade, ki šele vstopajo v rodnost. V odvisnosti od obarvanosti plodov in vremenskih razmer v nadaljevanju obiralne sezone ter hitrosti spreminjanja parametrov zrelosti, bo potrebno obiranje

opraviti v dveh do treh obhodih. Seveda bo število obiranj predvsem odvisno od načina prodaje oziroma od tega ali so jabolka namenjena takojšnji prodaji ali daljšemu skladiščenju. Temu bo potrebno prilagoditi tudi razmak med posameznimi obiranjmi. Trenutni rezultati kažejo na to, da so notranji plodovi na močno obloženih drevesih gale še popolnoma nezreli in neužitni. Seveda pa je potrebno v nasadih, kjer so jabolka namenjena daljšemu skladiščenju, situacijo ves čas nadzorovati. Klon **gala must**, ki je najzgodnejši v skupini, bo na najtoplejših legah, primeren za obiranje za namen daljšega skladiščenja nekaj dni prej avgustu.

- **Skupina Elstar:** Obarvani plodovi v mladih nasadih na najtoplejših legah bodo primerni za obiranje koncem naslednjega tedna, oziroma po 18. avgustu. Analizo zrelosti bomo ponovili v naslednjem tednu.

Glede na velike razlike v izmerjenih parametrih, bomo v začetku naslednjega tedna analize ponovili in objavili rezultate za obravnavani sorti.

Nasadi, ki jih je prizadela toča

Kljub temu, da v poškodovanih nasadih plodovi dozorevajo nekoliko hitreje, je z obiranjem koristno nekoliko počakati, da plodovi še nekoliko pridobijo na suhi snovi in aromah.

Glede na to, da statistika ugotavlja, da popijemo več kot 2 x toliko vina, kot pojemo jabolka, ne bo odveč, če na tem mestu ponovimo že napisano besedilo.

Domačo porabo sadja lahko dvignemo le z ponudbo dobrih plodov.

Kljub temu, da je vsem dobro poznano, da z vsakoletno ponudbo nezrelih jabolk v avgustu odvrčamo kupce, se situacija vsako leto ponovi. Prezgodnje obiranje in posledično ponudba nezrelih jabolk je vsakoletna praksa v avgustu, ko so hotenja vseh pridelovalcev in trgovcev usmerjena v čim hitrejše ustvarjanje čim večjega tržnega deleža in lovljenje višjih cen svežih jabolk.

Zelo dobro se je držati pravila, da kar nam ni dobro, ne ponujamo drugim, če pričakujemo, da bo kupec ponovno segel po našem sadju.

Šosko sadje je za sadjarje izredna priložnost. Navdušenje nad določeno hrano se oblikuje že v otroških letih in tu imamo sadjarji priložnost, da pozitivno doprinesemo k dvigu porabe sadja. Pridelovalci, starši in učitelji moramo ponuditi otrokom najboljša jabolka. Če kot naročniki na osnovi izgleda jabolka ne znamo oceniti, ali so jabolka okusna, jih poskusimo. Če nam niso všeč, potem bodo otrokom še toliko manj. Taka jabolka je potrebno zavrniti. V kolikor otrokom ponudimo slaba jabolka, bomo v njihovo spominsko bazo zapisali, da jabolka ne sodijo med dobro sadje in zelo se bomo morali potruditi, da jih prepričamo o nasprotnem.

Andreja Brence, svetovalka za sadjarstvo, KGZS – zavod Novo mesto